

послѣ и навсѣдѣ ся распространи, нѣ за жалость, тая много лесна и тврьдѣ полезна метода за обучяваніе прьвоначалны-ты дѣтца не можѣ да хване у насѣ онова мѣсто и да посрѣ-щне онѣж цѣль, за коѣ-то ся е съставила тя: зачѣ-то у насѣ вмѣсто да ся нѣгуваше ятка-та ѣ, даскале-тѣ обрѣнѣжж всич-ко-то вниманіе вѣзѣ черупкѣ-тѣ ѣ, та зато и не можѣ да принесе желаемый плодѣ. Тая метода у насѣ само тѣж пол-зѣ принесе, гдѣ-то съ своѣ-тѣ вѣнкашность (стройно ходе-ніе и внимайте! пишѣте!) моѣя да обрѣне на себе вниманіе-то на всичкы — и на сухо и на сурово, та отѣ голѣ душѣ всякой найде за царвулцы и торбе, за плочѣж и писалкѣж и прати дѣте-то си да ся учи божемѣ день и до-пладнѣ. Тя още и подѣ имя *ново ученіе* прочюта на-скоро накара хора-та да си отворятѣ училища и то и у оныя малкы общины, гдѣ-то не бѣжж и сѣнували нѣкога за книгѣж и ученіе.

Тая метода ето по кои двѣ главны причины не можѣ да хване корень и да принесе и у насѣ оная плодѣ, съ кой-то ся ползувать по другы мѣста хора-та отѣ неж. Прьво, наши-ти даскале или както сами ся прѣименувахж испослѣ *учи-щеліе* губятѣ тукѣ всичко-то си врѣмя за да истѣкмяватѣ до кончецѣ всичкы формы и да прѣглядватѣ всичкы тѣкности отѣ черупкѣ-тѣ на тѣж методѣ, а за яткѣ-тѣ — за ученіе-то или врѣмя имѣ не остане, или съвсѣмѣ забравятѣ, та кога-то най-трѣбваше да бѣдѣж при ученицы-ты за да ги прѣглядватѣ, да имѣ покажатѣ и да ги прѣслушатѣ, тѣкмо въ това врѣмя и намѣрятѣ да идѣж да си поотдѣхнѣж отѣ по-горѣказаны-ты тѣхны тяжкы трудове, а оставятѣ ученицы-ты да ся учятѣ сами: „зачѣ е, кажѣж, нарѣ-чена взаимноучителна метода, нека ся учятѣ сами!“ Вто-ро, съ вѣвожданіе тѣж методѣ вѣведе ся и плащаніе-то както на учителя така и за всичкы другы училищны разно-скы да бѣде отѣ общо, а това *бадишава* ученіе приведе още повече ученицы, освѣнъ това то испозатвори и гдѣ что имаше чястны училища въ еднѣ общинѣж, та прибра и тѣхны-ты ученицы въ обще-то взаимноучително училище. И така ся струпахж нѣгдѣ по 100, нѣгдѣ по 200 а нѣгдѣ по 300 дори и по 400 ученицы на единѣ учитель, кой-то и десять главы ако да бы ималѣ на рамена-та си, пакѣ не моѣяше до дойде до-хокы на толко сганѣ, а нежели и да ги научи на нѣчто. Родителіе-тѣ и училищни-ти надзирателіе